

Kde je Praha?

Teplotu budu mít jednou provždy spojenou s počátky mé lektorské činnosti. Byla jí totiž věnována má úplně první přednáška pro veřejnost, která se uskutečnila na petřínské (dnes Štefánikově) hvězdárně ještě v době mých gymnaziálních studií. Na hvězdárně jsem si přivydělával jako demonstrátor a mou hlavní činností bylo ukazovat návštěvníkům krásy noční oblohy. Když jsem byl požádán o přednášku, docela mě to zaskočilo. Uvědomil jsem si, že vyprávění o teplotě jako projevu chaotického pohybu atomů a molekul na hodinu a půl nevystačí, a tak mě napadlo, že budu přednášku prokládat čtením názorů významných fyziků. Dnes se dá podobná vata udělat snadněji – pustí se různá videa k tématu a je to. Nakonec nadešel den D. Měl jsem neskutečnou trému a klepal se jako ratlík stížený zimnicí. Na přednášku se dostavilo pět lidí, z toho jeden neduživý stařec s holí. Aby sál nebyl prázdný, nahnal tam vedoucí dne ostatní demonstrátory a zaměstnance včetně uklízečky. Po prvních minutách jsem se kupodivu poněkud uklidnil, tréma lehce polevila a snad se mně těm lidem podařilo vysvětlit, co si pod pojmem teplota představujeme. Přednáška byla ale velmi krátká, proto jsem na závěr návštěvníkům nabídl prohlídku kopule. Jenže se mezitím rozpršelo, a tak jsem ukazoval jen fotografie na stěnách a potom je vzal k nástěnné mapě hvězdné oblohy. Hovořil jsem o souhvězdích, ukázal jim, jak taková mapa oblohy funguje a co na ní znamenají různé značky. Barvy kotoučků hvězd na mapě se mně k tématu přednášky celkem hodily a publiku jsem vysvětlil, že barva hvězd (jak na mapě, tak na obloze) souvisí s jejich povrchovou teplotou, zkrátka různě horké hvězdy jsou různě barevné. V té době už mě vydržel poslouchat jen ten stařík s holí a nemohl mou první přednášku zakončit lépe. Poklepal hůlkou o podlahu a skřehotavým hláskem se mě optal: „*Mladíku, to všechno, co tu vyprávíte, je hezké, ale kde je na té hvězdné mapě Praha?*“